

11. Svetska konferencija proizvođača malina održaće se u Bugarskoj

Автор(и): Растителна защита
Дата: 02.05.2017 Брой: 5/2017

Između 6. i 9. maja 2018. godine u Arbanasima, Veliko Trnovo, održaće se 11. konferencija proizvođača maline iz celog sveta. Međunarodna asocijacija proizvođača maline ([The International Raspberry Organisation](#)), sa sedištem u Santiagu, Čile, organizuje ovakve konferencije svake dve godine, sa ciljem razmene iskustava među vodećim zemljama proizvođačima maline. Tržište bobastog voća će rasti velikom brzinom, uključujući i Bugarsku, gde je poslednjih godina zabeležen spor, ali stalan porast proizvodnje maline.

Globalno tržište bobastog voća je raslo poslednjih godina

Trendovi povećanja tržišta proizvođača "supervoća" (grupa koja uključuje jagode, maline, kupine, borovnice, crnu i crvenu ribizlu, pa čak i goji bobice) pokazuju značajan rast na globalnom nivou. Bobasto voće postaje masovni ukus kroz kontinuirano rastuću trgovinu prehrambenim proizvodima koji zadovoljavaju potrebu za zdravim načinom života u EU, SAD i Kini. Još jedan razlog za njihovu ekspanziju je odsustvo glavne karakteristike iz prošlosti voćnog i povrtnog tržišta, naime eliminacija njihove sezonske dostupnosti kao prepreke za održivo povećanje njihove celogodišnje potrošnje. Tržište ovog voća dobija univerzalni karakter i dopunjava tradicionalnu svežu potrošnju drugim komercijalnim dimenzijama – primarno prerađenim (zamrznutim), sušenim, ekstraktima, sokovima, uljima, želeima, džemovima, konzervama i visoko specijalizovanim sastojcima za druge prehrambene proizvode. Prema procenama InteliAgro na osnovu podataka ITC (International Trade Center), tržište za svežu potrošnju još uvek dominira sa 75% međunarodne trgovine bobastim voćem.

Od 2015. godine, najveći udeo pripada jagodama – 40%, ali borovnice brzo sustižu, dok maline i kupine zauzimaju treće mesto – sa jednom četvrtinom trgovine i prosečnom godišnjom stopom rasta od 16% tokom poslednjih pet godina.

Bugarska malina

Tokom poslednjih 10 godina Bugarska je uspela da se afirmiše kao proizvođač maline u Evropi, nakon zemalja kao što su Poljska i Srbija, koje zauzimaju neke od vodećih pozicija u izvozu zamrznutog bobastog voća. [U izveštaju](#) predstavljenom na konferenciji Međunarodne asocijacije proizvođača maline u Srbiji 2016. godine, koji je predstavio Božidar Petkov, predsednik Bugarske asocijacije proizvođača maline, naša zemlja je 2015. godine ubrala 6.550 t maline sa 1.513 ha na gazdinstvima veličine od 20 ha do 80 ha. Statistika pokazuje da je došlo do sporog, ali stalnog povećanja proizvodnje ovog voća tokom poslednjih 10 godina.

Za sada, Bugarska uglavnom izvozi zamrznutu malinu, čiji ukupni udeo u izvozu iznosi 80% proizvodnje.

Zahvaljujući svojim vrednim kvalitetima, malina se sve više širi po celoj zemlji. Gaji se skoro svuda, koristeći inovativne metode (tehnologija gajenja maline koju je predstavio švajcarski Diefenbach 2009. godine), uključujući specijalne folije za malčiranje koje sprečavaju razvoj korova i povećavaju produktivnost, i metod gajenja maline na uzvišenim gredicama. Upotreba "uzvišenih gredica" za sadnju usepa ima izrazite prednosti u ravnomernoj distribuciji vlage u zemljištu i sprečavanju erozije zemljišta tokom perioda obilnih padavina, kao i očuvanju strukture zemljišta tokom suše.

Sorte

Od najvećeg značaja za industrijsku proizvodnju maline u našoj zemlji su **primatorke (remontantne) sorte**, čiji se prvi rod zasniva na gornjim delovima novoniklih izdanaka tekućeg proleća, obično krajem leta. Obično je drugi rod odmah narednog proleća.

Ljulin – bugarska sorta, odgajena od strane L. Hristova 1982. godine. Biljke su umerene bujnosti. Izdanci su uspravni, debeli, srednje visine. Plodovi iz letnje-jesenje berbe počinju da sazrevaju u avgustu, a period berbe se nastavlja do kraja septembra. Srednje su do velike veličine, zaobljeno-konusni, crveni. Meso ima dobar do vrlo dobar ukus i tehnološke kvalitete. Preporučuje se za letnje-jesenju berbu. Letnje-jesenja produktivnost je visoka – do 1.000-1.500 kg po jutru pod uslovima navodnjavanja i do 700 kg bez navodnjavanja.

Koriste se za svežu potrošnju i posebno su pogodne za preradu i zamrzavanje. Gajenje ove sorte je čini vrlo perspektivnom, posebno za područja ne viša od 550-600 m u Severnoj Bugarskoj i do 650-700 m u Južnoj Bugarskoj, sa toplom i dugom jesenju i ravnomerno raspoređenim padavinama (650-700 mm). Otporna je na *Didymella* i *Coniothyrium*.

Heritage – odgajena u SAD 1969. godine i još uvek se smatra jednim od dostignuća u globalnom oplemenjivanju sorti maline primatorki.

Biljke su umerene do jako bujne. Izdanci su uspravni ali imaju tendenciju da se poviju, srednje debljine, svetlo cimetaste boje sa blagim crvenkastim nijansama, prekriveni grubim trnovima. Plodovi su srednje veličine, zaobljeni do zaobljeno-konusni, tamnocrveni. Meso je čvrsto, nežno, sa vrlo dobrim slatko-kiselkastim ukusom i prijatnim aromama. Takođe su pogodni za zamrzavanje, kao i za preradu u kompot, sokove i džemove. Produktivnost je vrlo visoka – do 1.000 kg po jutru pod uslovima navodnjavanja i 650-700 kg pod uslovima bez navodnjavanja. Otporna je na zimske mrazeve, kao i na visoke temperature i vazдушnu i zemljišnu sušu tokom sazrevanja ploda. Osetljiva je na antraknozu i manje osetljiva na *Didymella*. Sorta je pogodna za gajenje u regionima sa hladnijom i vlažnijom klimom u drugoj polovini leta, uglavnom za letnje-jesenji rod i obavezno pod uslovima navodnjavanja.

Druge sorte koje se beru u Bugarskoj su: Willamette, Meeker, Šopska Alena, Bugarski Rubin. Poljoprivredni institut – Karnobat takođe nudi bugarske sorte Iskra, Samodiva, Kostinbrodska i Jesenja Pozlata, koja je odgajena 1984. godine za amatersko gajenje i pogodna je samo za direktnu potrošnju. Njeni dekorativni kvaliteti zaslužuju pažnju i amaterskog baštovana.

Organska proizvodnja

Po prvi put u Bugarskoj je razvijena inovativna tehnologija za organsku proizvodnju maline sorti Willamette i Ljulin, koja je nagrađena nagradom "Zlatna medalja" na AGRA 2017 za stvorenu "Tehnologiju za organsku proizvodnju maline". Naučni proizvod mogu koristiti proizvođači ili zadružna udruženja koja se bave proizvodnjom organskih plodova maline. Tehnologija za organsku proizvodnju uključuje ekološki prihvatljive

metode i sredstva za suzbijanje štetočina maline: procenu rizika od bolesti izazvanih zemljišnim fitopatogenim gljivicama korenovog sistema i štetočinama stabla pre osnivanja industrijske plantaže. Prednosti razvijene tehnologije nisu ograničene samo na proizvodnju odličnog kvaliteta, već i značajno smanjuju upotrebu biofungicida i insekticida.

Organska proizvodnja maline se povećava za 3% svake godine od ukupne površine.